

अर्थाक्षर

(कविता संग्रह)

– पार्थ विनोद गायकवाड
शेगांव

श्री साईनाथ प्रकाशन

१, भगवाघर कॉम्प्लेक्स, धरमपेठ, नागपूर – १०

अर्थाक्षर
(कविता संग्रह)

■ प्रकाशन क्रमांक : ५४४

■ अर्थाक्षर

– पार्थ विनोद गायकवाड

● प्रथम आवृत्ती : २८ डिसेम्बर २०२३
(गुरुपुष्पामृत)

© पार्थ विनोद गायकवाड

सरस्वती विहार, जुना चिंचोली रोड

शेगांव, जि. बुलढाणा

मो. ९७६३२००४५३

■ प्रकाशक :

ललिता पुराणिक

श्री साईनाथ प्रकाशन

१, भगवाघर कॉम्प्लेक्स

धरमपेठ, नागपूर-४४००१०

मो. ९८८१७१८२२४

■ अक्षर जुळवणी :

डाटा-लाईन कॉम्प्युटर्स, नागपूर- १८

■ मुद्रक

रवी ऑफसेट, नागपूर

■ किंमत रु. २००/-

प्रस्तावना

प्रत्येकाच्या कुटुंबात चढ-उतार असतात, तसेच आमच्याही कुटुंबात आलेले. निश्चितच त्याचा परिणाम मुलांच्या कोवळ्या मनावर होत असतो. वेळेनुसार आलेल्या चांगल्या-वाईट प्रसंगांचे निरीक्षणही मुलं करीत असतात. त्यातून शिकत असतात. आम्ही दोघेही शिक्षक असल्याने गेल्या दोन दशकांपासून आमच्या घरात शैक्षणिक वातावरण आहे. दोघांनी आचार्य पदवी प्राप्त करतांना निश्चितच दोघांमध्ये झालेला संवाद तसेच दैनिक देशोन्नतीचा स्तंभलेखक असल्याने चालू राजकीय व सामाजिक घडामोडी आणि न्यायालयीन निर्णयांबाबत झालेली चर्चा त्याने जवळून ऐकली. त्यातूनच त्याला काही प्रश्नांची जाण व्हायला लागली, तेथूनच त्याने आपल्या भावनांना व विचारांना शब्दबद्ध करण्यास सुरुवात केली. त्याच्या त्या प्रयत्नाला आम्ही साथ दिली. त्यातून काही रचना निर्माण झाल्यात. ज्या कवितेच्या माध्यमातून आपल्यासमोर आल्यात.

कविता करण्याचा वारसा त्याला त्याची आई व मावशीकडून लाभला. सौ. अनुराधा सावंत या त्याच्या दीदी मावशीचे 'घरटं' हा काव्यसंग्रह मार्च २०१२ मध्ये प्रकाशित झाला. एकूणच अशा वातावरणापासून त्याला प्रेरणा मिळाली. तसेच काही कविता दैनिक देशोन्नती आणि आवाज या वृत्तपत्रात प्रकाशित झाल्याने त्याचा उत्साह वाढला आणि रुची निर्माण झाली.

नर्सरी ते १० पर्यंतचे शिक्षण श्री गजानन महाराज इंग्लिश स्कूल शेगांव, उच्च माध्यमिक शिक्षण स्व. ज्योती जानोरकर कनिष्ठ महा. अकोला आणि त्यानंतर बी.टेक. कॉम्प्युटर सायन्सकरिता विश्वकर्मा युनिव्हर्सिटी, पुणे येथे प्रवेश घेतला. घरापासून दूर गेल्यानंतर एकटेपणा दूर करण्यासाठी त्याने कवितेची कास धरली. साहजिकच घर सोडल्यानंतर बसणारे चटके, सभोवतालच्या वातावरणातून आलेले अनुभव शब्दात मांडण्याचा त्याने प्रयत्न केला. लहानपणापासूनच त्याच्या वागण्यात व्यवहारिकता आणि समजूतदारपणा तर होताच शिवाय ज्या वयाचे मुलं भेटली त्यांच्यासोबत एकरूप होण्याची हातोटी त्याच्यामध्ये आहे.

विषयात वैविध्य असणारा हा काव्यसंग्रह असून त्यामध्ये छत्रपती शिवाजी महाराज, शिक्षक, नाते-संबंध, जीवन, जग, ध्येय, स्वप्न, अस्तित्व, स्वातंत्र्य, सुख-दुःख इत्यादींना शब्दातून जिवंत करण्याचा प्रयत्न केला. हे करतांना त्याच्या

शब्दांमध्ये कवींप्रमाणे प्रगल्भता दिसत नसली तरी १९ वर्षीय मुलाच्या वयात विचार करण्याच्या क्षमतेपेक्षा अधिक चांगल्या पद्धतीने शब्दांची गुंफण करण्याचा प्रयत्न झाला. त्याला आयुष्यात प्रेरणा मिळावी, त्याने कवितेचा छंद जोपासावा या उद्देशाने पार्थने शब्दांना दिलेला अर्थ म्हणजेच 'अर्थाक्षर' हे पहिलं सृजन प्रकाशित करण्याचा मानस आहे. गेल्या ३० वर्षांपासून प्रकाशन क्षेत्रात कार्य करणाऱ्या प्रकाशिका आदरणीय ललिता पुराणिक मॅडम, श्री साईनाथ प्रकाशन, नागपूर यांनी हा काव्यसंग्रह प्रकाशित करण्याची जबाबदारी स्वीकारली त्याकरिता त्यांचे मनःपूर्वक धन्यवाद.

अर्थाक्षराने तुझ्या या, वाटावा पदोपदी हर्ष ।

तुझ्या सृजनास लाभो, नेहमीच अथांग उत्कर्ष ॥

अभिमान वाटतो तुझा, आम्हा दोघांसही सार्थपणे ।

नकळत्या वयातील आव्हाने, पेलून दाखविली समर्थपणे ॥

अभिमानाने व्हावी ताठ, मान आमची सर्वांची ।

सोडू नकोस बाळा पाठ, कधीच तुझ्या सृजनाची ॥

शिवभक्ती तुझी दिसते, शब्दांमधून पाझरतांना ।

त्यांच्याच मार्गावर चाल नेहमी, वाट जीवनाची चालतांना ॥

शिवरायांचे स्वराज्य नेहमीच, आपल्या हृदयामध्ये कोरलेले ।

आणू सर्व मिळूनी परत, स्वप्न महाराजांनी पाहिलेले ॥

आशिर्वचन देण्या तुज, यावेत चंद्र व तारका ।

नभी सदैव फडकत राहो, तुझी यशो पताका ॥

तुझी यशो पताका ॥

- डॉ. सौ. माधवी विनोद गायकवाड

- प्रा. डॉ. विनोद कोंडीबाजी गायकवाड

मनोगत

संत श्री गजानन महाराजांच्या आशीर्वादाने ही काव्यरचना तयार झाल्याने मार्गशीर्ष महिन्यातील गुरुवारी आलेल्या गुरुपुष्पामृत या शुभदिनी 'अर्थाक्षर' हा माझा पहिलाच काव्यसंग्रह वाचकांच्या हाती देताना मला अत्यनंद होत आहे. आई-वडील शिक्षक असल्याने वाचन व लिखाणाचे बाळकडू लहानपणापासूनच मिळाले. साधारणपणे वयाच्या पंधराव्या वर्षापासून कविता करायला सुरुवात केली. सुरुवातीला कविता करतांना यमक जुळत नसले तरी ते ओढून-ताणून जुळविण्याचा प्रयत्न केला. मी 'दिवाळी' ही पहिली कविता केली होती. तिचा समावेश या काव्यसंग्रहात केला नाही, मात्र त्या कवितेने मला स्वयंप्रेरणा दिली. तेथून मी वेळेनुसार कविता करायला लागलो.

माझे लहानपणापासूनच शिक्षण इंग्रजी माध्यमातून झाल्याने सुरुवातीला शब्दांची गुंफण करणे कठीण जात होते. विचार काव्यातून मांडणे माझ्यासाठी आव्हानात्मक होते. मात्र मला कविता लिहिण्याची आवड असल्याने तो प्रयत्न मी वारंवार करीत गेलो. त्या सततच्या प्रयत्नातून काहीशी धार मला उमगली आणि त्यातूनच कविता लिहीत गेलो. सुरुवातीला यमक जुळविण्यासाठी माझ्या आई-वडिलांनी प्रोत्साहित केल्याने माझा उत्साह वाढला. त्यानंतर तर मलाही ती शब्दांकनाची कला अवगत झाली. मला आठविलं ते मी शब्दात मांडायला लागलो. त्यातून हा काव्यसंग्रह पुढे आला.

कविता करताना मला जीवनाचा वास्तविक दृष्टिकोन समजला. नाते-संबंध रेखाटतांना जीवन प्रवासातील शिक्षकांचे स्थान विषद करता आले. सुख-दुःखाची परिभाषा करताना परमेश्वराच्या अस्तित्वाचे दर्शन घडले. यशाचे शिखर गाठतांना पाहिलेल्या स्वप्नांची जाण झाली. जीवन प्रवासातील सहकार्यांचे अस्तित्व उमगले. प्रत्यक्ष अनुभवांच्या आधारावर विद्यार्थी जीवनातील चढ-उतार शब्दात मांडले. देशाची सुरक्षितता सांभाळताना बलिदान देणाऱ्या शहिदांचे कार्यकर्तृत्व महान असल्याने शब्द अपुरे पडले. विशेष म्हणजे छत्रपतींच्या स्वराज्यातील स्त्री सन्मानाची महती कळली. एकूणच हा या काव्यसंग्रहाचा आत्मा आहे.

माझ्या वयानुसार तोडक्या-मोडक्या भाषेत शब्दांची गुंफण केलेला काव्यसंग्रह प्रकाशित करण्याची जबाबदारी मातृतुल्य ललिता पुराणिक मॅडम, श्री साईनाथ प्रकाशन, नागपूर यांनी स्वीकारून मला उपकृत केले, त्याकरिता त्यांचे मनःपूर्वक आभार व्यक्त करतो. तसेच वाचक या काव्यसंग्रहाचे स्वागत करतील अशी अपेक्षा करतो.

– पार्थ विनोद गायकवाड

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	कवितेचे नाव	पृ. क्र.
१.	मोरया	१
२.	देऊळ	२
३.	हरवलेलं स्वराज्य	४
४.	शिवछत्रपती	५
५.	छत्रपतींचे स्वराज्य	७
६.	महाराज	९
७.	क्षमा कर मला	११
८.	आजी	१३
९.	बाप	१५
१०.	आई	१७
११.	बाबा	१९
१२.	तो	२१
१३.	माऊली	२३
१४.	गुरुमाऊली	२५
१५.	शिक्षक	२६
१६.	विद्यार्थी	२८
१७.	कवी	३०
१८.	आठवते ती शाळा	३२
१९.	पुस्तक	३४
२०.	ते दिवस	३६
२१.	मावशी	३८
२२.	मैत्री	४०
२३.	भाऊ	४२
२४.	ताई	४४
२५.	मित्र	४६
२६.	मुलगा	४८
२७.	जीवन प्रवास	५०
२८.	घर	५२
२९.	पाठीराखा	५४

३०.	स्त्री	५६
३१.	स्वातंत्र्य	५८
३२.	मराठी	६०
३३.	त्याग	६२
३४.	मी	६४
३५.	कलियुग	६६
३६.	आयुष्य	६८
३७.	कटू पण सत्य	७०
३८.	असा सतत प्रश्न पडतो	७२
३९.	जीवनाची वास्तविकता	७४
४०.	होय तो मीच	७६
४१.	जीवन	७८
४२.	खरे महत्व	८०
४३.	जग	८२
४४.	ध्येयप्राप्ती	८४
४५.	वास्तविकता	८६
४६.	सुखाची परिभाषा	८८
४७.	दृष्टिकोन	९०
४८.	चंद्रतारा	९२
४९.	प्रवास	९४
५०.	सायंकाळ	९६
५१.	दिवाळी	९८
५२.	शहीद	१००
५३.	स्वप्न	१०३
५४.	यश	१०५
५५.	रात्र	१०७
५६.	तुझी साथ	१०९
५७.	आज बोलतो	१११
५८.	प्रेम	११३
५९.	तू	११५
६०.	सहचारिणी	११७
६१.	का हेच प्रेम आहे ?	११९

:: १ ::

-: मोरया -:

विद्येचा देव तू,
तू सुखकर्ता दुःखहर्ता तू।
प्रत्येक शुभकार्याची,
आनंदमय सुरुवात तू॥१॥

विद्येचा देव तू,
सृष्टीचा पालन हार तू।
माझ्या या दुखी जीवनात,
आनंदाची वर्षाव तू ॥२॥

दहा दिवसांचा उत्सव तुझा,
वर्षभरातील संकटे संपवतो।
जरी दहा दिवसांसाठी आलास तू,
तरी ३६५ दिवस आमच्या मनात बसतो॥३॥

सुंदर ते तुझे डोळे जणू,
सृष्टीतील सुख-समावतात।
तुझ्या चरण स्पर्शाने नेहमी,
भक्त निश्चित राहतात॥४॥

देव बाप्पा जरी असलास,
तरी सर्वप्रथम सखा आहेस।
माझ्या या आयुष्यातील संकटांवर,
पर्याय देणारा उपाय आहेस॥
पर्याय देणारा उपाय आहेस॥५॥

:: २ ::

-: देऊळ :-

सृष्टीचा तो पालन हार,
माझ्या गाभाऱ्यात भेटतो।
लोकांच्या अतूट श्रद्धेमुळे,
मी भक्तीचा प्रतीक उभा राहतो॥१॥

माझ्या गाभाऱ्यातील निर्मात्याने जर,
या सृष्टीचे निर्माण केले।
कोणत्या अधिकाराने या मानवाने,
जाती-धर्माचे भेदभाव केले॥२॥

कोणाच्या भक्तीसाठी व नवसासाठी,
नेहमी माझी आठवण येते।
माझ्यात आल्यावर प्रत्येकाच्या मनात,
सकारात्मकतेची ऊर्जा येते॥३॥

माझ्यातल्या पालनहारास जर,
मनुष्य देव म्हणून बघतो।
तर का माझ्यावरील ध्वज,
भिन्नभिन्न रंगांमध्ये फडकतो॥४॥

जाती-धर्माच्या वादामुळे,
मनुष्य विसरून जातो।
की माझ्यात येणाऱ्या प्रत्येकाला,
देव एक भक्त म्हणून पाहतो॥५॥

०००

माझ्या पहिल्या पायरी वर,
सगळे नतमस्तक होतात।
वेगवेगळ्या पुष्पांच्या हारांमुळे,
भक्त मला सुगंधी करतात॥६॥

भक्ताच्या प्रत्येक मागण्या,
मी हळूच लपून ऐकतो।
भक्ती की स्वार्थ या शब्दांमध्ये,
मी नेहमी विचारांमध्ये पडतो॥७॥

मानवाच्या प्रेमळ श्रद्धेचा,
मी एक प्रतीक आहे।
प्रत्येक भक्ताच्या भक्तीसाठी,
मी त्यांचे देऊळ आहे॥
मी त्यांचे देऊळ आहे॥८॥

०००

:: ३ ::

-: हरवलेलं स्वराज्य :-

डोंगरांना विचारू की गड-किल्ल्यांना,
की त्या भगव्या सूर्यकिरणाला।
आताचं स्वराज्य आवडणार का,
माझ्या त्या राजाला॥१॥

शिकवलं होतं त्यांनी की,
परस्त्री आईसम असते।
पण आता तीच स्त्री मात्र,
प्रत्येक क्षणी घाबरत जगते॥२॥

महाराजांनी अखंड स्वराज्याचे,
जे स्वप्न होते पाहिले।
जाती-धर्माच्या श्रृंखलांमध्ये,
स्वप्न ते बंदिस्त झाले॥३॥

एका दिवसा करिता आपण,
स्वतःला मावळा म्हणतो।
नंतर मात्र त्या विचारांना,
फक्त एका मूर्तीमध्ये बघतो॥४॥

स्त्रियांची सुरक्षा व बंधुभावासाठी,
या स्वराज्याची ढाल तू हो।
एका दिवसापूरताच नाही तर,
आजीवन महाराजांच्या विचारांची मशाल तू हो॥
आजीवन महाराजांच्या विचारांची मशाल तू हो॥५॥

०००

:: ४ ::

॥ शिवछत्रपती ॥

शिवनेरीवर डोळे उघडूनी,
स्वराज्याचे स्वप्न बघितले।
आई भवानीच्या आशीर्वादाने ते,
खरे करूनही दाखविले॥१॥

शाहिस्तेखानाचे बोट असो वा,
असो अफजल खानाचे पोट।
चुकीला शिक्षा भेटायचीच,
नव्हती तेव्हा न्यायात खोट॥२॥

प्रत्येकी नाव शिवछत्रपतींचा मावळा,
असला जरी हिंदू वा मुसलमान।
स्वराज्ये नाही झाला भेदभाव,
असायचा प्रत्येकाला समान सन्मान॥३॥

जातीपातीचा नाही भेदभाव,
श्रीमंत गरीब नाही कुणी वेगळा।
त्याकाळी अभिमानास्पद एकच वाक्य,
की हो मीच महाराजांचा मावळा॥४॥

परस्त्रीला आई-बहीण मानुनी,
केला स्त्रियांचा सन्मान।

चला शिवराष्ट्रीय मावळ्यांनो,
ठेवू चारित्र्याचे भान॥५॥

बरीच व्यसने, स्त्रियांवर अत्याचार,
अंगी घालुनी एक प्रतिष्ठित माळा।
लाज नाही वाटत बोलायला,
स्वतःला शिवछत्रपतींचा मावळा॥६॥

एकच माझे शिवजीराजे,
तसा वीर जन्मला ना कोणी।
शिवभक्त तर खूप जन्मले,
शिवभक्ती जन्मूया मनोमनी
शिवभक्ती जन्मूया मनोमनी॥७॥

०००

:: ५ ::

॥ छत्रपतीचे स्वराज्य॥

सर्व जाती धर्माच्या लोकांना,
घेऊनी घडविले स्वराज्य।
आता विश्वास नाही होत मावळ्यांनो,
का हेच ते छत्रपतींचे स्वराज्य॥१॥

महाराजांना पण वाटणार लाज,
पाहुनी स्त्री अत्याचाराचा माज।
हेच का ते महाराजांचे राज्य,
असा प्रश्न पडला आज॥२॥

महाराजांच्या स्वराज्ये नाही,
झाला कुणावर अत्याचार।
लाज वाटू द्या मावळ्यांनो,
करा छत्रपतींचा विचार॥३॥

मावळ्यांनो जर भगव्याला,
पाहुनी वाटे अभिमान।
तर सर्व मिळूनी करूया,
नवीन स्वराज्य निर्माण॥४॥

नवीन स्वराज्ये होणार,
महिलांचा आदर।

जातीपाती विसरूनी,
ओढूया बंधूभावाची चादर॥५॥

पुतळे लावणे सोडा,
घ्या भगवा झेंडा हाती।
छत्रपतींचा करूनी विचार,
करूया नवीन स्वराज्याची निर्मिती॥
करूया नवीन स्वराज्याची निर्मिती॥६॥

०००

:: ६ ::

॥ महाराज ॥

हे माझ्या राजा,
तुम्ही कुठे हरवले।
तुमच्या या लेकरांना,
अनाथ करून कुठे गेले॥१॥

तुमच्या त्या स्मारकाला,
प्रत्येक व्यक्ती नमन करतो।
पण तुमच्या त्या विचारांना मात्र,
तो जतन करायला विसरतो॥२॥

अन्यायावर मात करून,
तुम्ही स्वराज्य उभारले।
आया बहिणींच्या आशीर्वादाने,
बंधू- भावाचे शिखर गाठले॥३॥

प्रत्येकाच्या दुःखाला तुम्ही,
स्वतःचे दुःख समजायचे।
स्वराज्यात प्रत्येकासाठी,
समान कायदे असायचे॥४॥

हे माझ्या राजा,
तुम्ही पुन्हा जन्माला या।
तुमच्या या लेकरांना,
सुखाची वाटचाल द्या॥
तुमच्या या लेकरांना,
सुखाची वाटचाल द्या॥५॥

०००

:: ७ ::

-: क्षमा कर मला :-

क्षमा कर मला,
देवा फार चुकलो मी।
आयुष्याच्या वाटचालीत,
गोंधळून गेलो मी।
क्षमा कर मला॥१॥

तुझे आदर्श विसरलो मी,
स्वतःवर लाज वाटते मला।
तुझे स्वराज्य जपू नाही शकलो,
याचेच दुःख होते मला।
क्षमा कर मला॥२॥

स्त्रियांचा जो आदर,
जो शिकवला तुम्ही या जगाला।
आताची खरी वास्तविकता,
कुठल्या शब्दात सांगू माझ्या राजाला।
क्षमा कर मला॥३॥

तुझे ते वीर पराक्रम,
पुस्तकांमध्येच गुंतले।
तुझे ते विचार मात्र,
फक्त मूर्ती मध्येच राहिले।
क्षमा कर मला॥४॥

तुझे मावळे म्हणून जगताना,
खरे मावळे बनायचे राहिले।
तुझ्या विचारांची मशाल धरून,
हरवलेले स्वराज्य शोधायचे राहिले।
क्षमा कर मला॥५॥

०००

:: ८ ::

-: आजी :-

अश्रू माझे बघताच,
पदराने ते पुसले।
दुःखात मला बघताच,
तिचे डोळे पाणावले॥१॥

प्रेम करणारी जीव लावणारी,
म्हातारी ती बाई।
सागरा एवढी माया करणारी,
ती जणू माझी दुसरी आई॥२॥

बालपणीचा खेळ असो वा,
असो काल्पनिक गोष्ट तुझी।
जरी सगळे सोडून जातील,
हक्काचा ठेवाच ती माझी॥३॥

तिच्या दूर जाताच मला,
ओढ प्रेमाच्या छायेची।
सगळे पदार्थ नकोसे झाले,
हवी तिची भाकर मायेची॥४॥

तिच्या अस्तित्वाने मला,
सूर्या एवढे प्रेम लाभले।
तिच्या सोडून जाताच माझ्या,
आयुष्याला ग्रहण लागले॥
आयुष्याला ग्रहण लागले॥५॥

०००

:: ९ ::

!! बाप !!

हास्याचे ढोंग करून,
तो लपवितो स्वतःचा त्रास।
बाप त्याचे नाव,
संपूर्ण परिवाराचा तो श्वास॥१॥

सर्वात जास्त प्रेम करूनी,
तोंडावर कधीच नाही दाखवणार।
स्वतःच्या पाठीवरील कष्टाच्या जखमा,
अलगतच लपून झोपणार॥२॥

ज्याच्या रागात पण असतं प्रेम,
असा व्यक्ती मात्र तो एकटा।
सणासुदीला मुलाला नवीन कपडे,
मात्र स्वतःला एकच कुर्ता फाटका॥३॥

मुले उपाशी बघुनी,
पोट स्वतःचं मारायचं।
तू खारे लेकरा बोलुनी,
उपवासाचं कारण सांगायचं॥४॥

पायात चप्पल तुटकी
कपड्याला ठिगळे
मुलाला मात्र दिले,
आयुष्यात हवे ते सगळे॥५॥

किती पण दुःख असो,
असो अंगभर ताप।
मात्र नेहमीच हसत राहणार,
असा माझा प्रेमळ बाप॥६॥

प्रकाश तो लखलखणारा,
दिसे डोळे मिटल्यावरी।
हाकेला नेहमी धावणारा
जणू उभा विटेवरी॥७॥

०००

:: १० ::

॥ आई ॥

जन्म दिलास मला,
आनंदाचा तो क्षण।
किती त्रास भोगले ग तू,
कसे बरे फेडू तुझे ऋण॥१॥

माता म्हणू की तुला आई,
तूच आहेस ग माझी माऊली।
दुःख हे जणू तप्त ऊन,
त्यावर आई रुपी झाडाची सावली॥२॥

तू आई रुपी गाय ग,
मी वासरू रुपी मुलगा।
तू स्वतः काटे पकडून नेहमी,
माझ्या हाती दिले फुल ग॥३॥

मला काही लागताच,
डोळे तुझे पाणावले।
राजासारखं आयुष्यात जगावे,
हे तूच मला शिकविले॥४॥

कितीही संकटे येवोत,
माझ्यावर हात तुझा मायेचा।
सतत डोळ्यांसमोर दिसतो आई,
बुरुज तो माय हिरकणीचा॥५॥

माझा हट्ट पूर्ण करण्यास,
स्वतःचे पोट मात्र मारायची।
एका किड्याला घाबरणारी आई,
माझ्यासाठी वाघाला सामोरे जायची॥६॥

माझ्यावरची संकटे सर्व,
घेऊन स्वतःवर लढण्याची घाई।
दुसरी कोणी नसून ती,
सर्वस्व माझे प्रेमळ आई॥७॥

०००

:: ११ ::

-: बाबा :-

जन्म घेताच मला,
स्वर्ग प्राप्त झाला।
कारण डोळे उघडताच मी,
त्यांचा आनंदी चेहरा पाहिला॥१॥

पडताच उठून चालणे त्यांनी ,
बोट धरून शिकविले।
माझ्या या ओसाड आयुष्यात,
त्यांनी संस्काराचे बी पेरले॥२॥

माझ्या नावात नाव त्यांचं,
मला ओळखच त्यांनी दिली।
प्रत्येक वाट शोधली मीच,
पण त्यांनी हाती मशाल दिली॥३॥

आतापर्यंतच्या आयुष्यात मी,
त्यांना कधी थकलेले नाही पाहिले।
कधी रडताना नाही पाहिले,
कधी हरलेले नाही पाहिले॥४॥

त्यांच्यासोबत असतास मला,
नाही हवी कुणाची साथ।
जगातील सर्व सुख एका बाजूला,
दुसऱ्या बाजू बापाचा तो हात॥
दुसऱ्या बाजू बाबाचा तो हात॥५॥

०००

:: १२ ::

-: तो :-

एक एक दिवस जात राहतो,
जाता जीवन जगत नाही।
सूर्य मावळून जातो पण,
तो कधीही थकत नाही॥१॥

आयुष्यात असतील जेवढे,
सुख आम्हास देतो।
माझं पोट भरुनी तो,
स्वतः उपाशी राहतो॥२॥

परिवाराच्या सुखासाठी,
चटके उन्हाचे घेतो।
माझ्या प्रत्येक यशामध्ये,
पाया तो रचतो॥३॥

मंदिरात शोधता शोधता,
घर शोधायचं राहिलं।
घरात डोकावून बघताच,
मी देवाचं रूप पाहिलं॥४॥

कितीही संकटे असो,
वा असो सर्दी ताप।
नेहमी हसत राहणारा,
तो माझा प्रेमळ बाप॥
तो माझा प्रेमळ बाप॥५॥

०००

:: १३ ::

-: माऊली :-

तुझ्या दूर जाताच मला,
दुरावा शब्द समजतो।
आताही घाबरून उठतो,
जेव्हा मायेचा पदर जवळ नसतो॥१॥

चव तर खरी तुझ्याच हाताला,
हे मात्र मला समजले।
जेवलास बाळा? हा प्रश्न,
जगात फक्त तूच मला विचारले॥२॥

दुःखात असतो जेव्हा मी,
न सांगता तुला समजते।
माझ्या आनंदाच्या क्षणात तू,
स्वतःच्या आठवणी विणते॥३॥

स्वार्थी या जगात तू,
अर्थ माझा जगण्याचा।
अपयश येता क्षणी तू नेहमी,
मला मार्ग दाखवला यशाचा॥४॥

तुझ्या असल्याने माझं बालपण सावरलं,
त्या मायेच्या उबेने घरपण समजावलं।
अतूट नातं जोडणारी ती नाळ,
सदैव तुझ्या भक्तीत तुझे हे बाळ॥
सदैव तुझ्या भक्तीत तुझे हे बाळ॥५॥

०००

:: १४ ::

गुरुमाऊली॥

खूप व्यक्ती असतात मनी ध्यानी,
 पण गुरु मात्र असतात देवस्थानी।१।
 जन्म देते तिला म्हणतात आई,
 जीवन घडवणारी असते गुरुमाई।२।
 आईचे संस्कार आणि गुरूची शिकवण,
 हीच शिंदोरी राहते,
 विद्यार्थ्यांच्या जन्मभराची आठवण।३।
 गुरूंचा तर असतो एकच ध्यास,
 दिवस-रात्र मेहनत घेऊन करूया
 विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास।४।
 आई तर फक्त बोट धरून मार्ग दाखविते,
 पण गुरु मात्र त्या मार्गावर चालण्याची प्रेरणा देते।५।
 चांगले गुण मिळाल्यास, गौरव होतो मुलाचा,
 पण त्या मागील गुरूंच्या मेहनतीचा,
 कोण बरं करणार खुलासा।६।
 मंदिर रुपी आपण विद्यार्थी, त्याचा आई असते पाया,
 गुरु त्यास चढवी कळस, अथांग त्याची माया।७।
 आई माझी माऊली, गुरु ज्ञानाची सावली,
 माझ्या मन मंदिरी राहो देवा,
 दोहोंची आनंदे निनादत पावले।८।

:: १५ ::

॥ शिक्षक॥

विद्यार्थी रुपी मातीचे घडे,
 जो ज्ञानरुपी पाण्याने भरवितो।
 जीवनाचे सर्व धडे,
 जो मायेने शिकवतो,
 तो शिक्षक असतो।१॥
 मायेची काळजी असलेला,
 बापाची प्रतिमा असलेला।
 जणू भक्तांना देवरुपी लाभलेला,
 तो शिक्षक असतो।२॥
 काटेरी रस्त्यावरही,
 फुलांसारखे चालविणारा।
 जखमेवर मायेची प्रेमाने फुंकर घालणारा,
 तो शिक्षक असतो।३॥
 विद्यार्थी रुपी मंदिरावर,
 जो यशाचा कळस चढवितो।
 विद्यार्थ्यांच्या उज्वल भविष्याचे,
 स्वप्न सत्यामध्ये उतरवतो,
 तो शिक्षक असतो।४॥

मायेच्या चुलीवर,
जो वडिलांच्या उबेची फुंकर घालून।
ज्ञानरूपी ज्योत पेटवतो,
तो शिक्षक असतो॥५॥

विझत्या दिव्यासही,
जो स्वतःच्या हातांनी सावरतो।
तोच खरा शिक्षक असतो,
तोच खरा शिक्षक असतो॥६॥

०००

:: १६ ::

-: विद्यार्थी :-

सूर्य रूपी अपयश जणू,
लखलखता तो त्याचा प्रकाश।
चंद्ररूपी यश जणू,
मावळल्यावर झगमगेल आकाश॥१॥

अपयशाच्या सुरुवातीने,
यशाचे शिखर गाठले।
तुझ्या जीवनाच्या पुस्तकाला,
अनुभवाचे धडे लाभले॥२॥

विद्यार्थ्याचे जीवन तुझं,
देऊनी कष्टाच्या हातात हात।
शर्यतीच्या या जीवनात तू,
कर अपयशावर मात॥३॥

घरापासून दूर तू,
ध्येयासाठी आला।
स्वावलंबी होण्याचा,
धडा प्राप्त झाला॥४॥

गुरुच्या शिकवणीने तू,
माणूस मोठा झाला।
गुरुच्या या देणगीने,
त्याच्या कर्जात पडला॥५॥

जीवनप्रवासी तुझ्या,
गाठ ध्येय परमार्थाचे।
हात जोडोनी हाताला,
कर दान ज्ञानाचे॥६॥

०००

:: १७ ::

॥ कवी॥

जेव्हा मनातील भाव,
शब्दात मांडले।
नवीन ओळख म्हणून,
कवी हे नाव भेटले॥१॥

रात्रंदिवस मी,
शब्दकोश आकलले।
शब्दांसोबत खेळूनी,
कवितेच्या रुपात लिहिले॥२॥

बालपणीस माझ्या मी,
लिहिली पहिली कविता।
सुरू झाला तेव्हा माझा,
भावी काव्यमय रस्ता॥३॥

पहिली ओळ लिहिताच,
मी शब्दांमध्ये गुंतलो।
पुस्तक रूपी जीवनात मलपृष्ठी,
नामवंत कवी झालो॥४॥

कला साकारण्यास मला,
माझ्या व्यक्तींची साथ।
शाबासकीच्या थापाने,
दिला महत्त्वपूर्ण हात।।
दिला महत्त्वपूर्ण हात।।५।।

०००

:: १८ ::

आठवते ती शाळा

शाळेची घंटा
मुलांचा गोंधळ।
मित्रांची थट्टा
आठवते ती शाळा।।

सकाळची प्रार्थना
अभ्यासाला वंदना।
सरस्वतीला माळा
आठवते ती शाळा।।

शिक्षिका रुपी माता
शिक्षक रुपी पिता।
आम्हा म्हणे बाळा
आठवते ती शाळा।।

जेवणाची सुट्टी
गमतीची पिटी।
अभ्यासाचा लळा
आठवते ती शाळा।।

वाजली शाळेची घंटी
झाली कायमची सुट्टी।
आम्हा सोबत विद्येचा मळा
आठवते ती शाळा।।

निघून गेली वेळ
गेला निघून काळ।
करा मोकळा गळा
कारण आठवते ती शाळा।।
आठवते ती शाळा।।

०००

:: १९ ::

-: पुस्तक :-

कागदांची रचना मी,
पुस्तक माझे नाव।
कलम माझी मैत्रीण,
विद्येचे मी गाव।।१।।

लेखकवींच्या कल्पनेचे,
शाब्दिक भंडार मी आहे।
वीर अमर इतिहासाचे,
लेखी प्रमाण मी आहे।।२।।

जणू माय रूपी विद्या,
तिच्याविना जन्म नाही।
शाई माझे वडील जणू,
त्यांच्या विना अर्थ नाही।।३।।

प्रत्येक वाटेवरी यशाच्या,
दिपस्तंभ अत्युच्च मी।
अपयशाच्या काळोखातही,
उज्वल यशोप्रकाश मी।।४।।

ग्रंथालय जणू माझा देशच,
भारतासम मज वाटे।
विविध भाषांच्या इंद्रधनुत,
रचना माझीच दाटे।।
रचना माझीच दाटे।।५।।

०००

:: २० ::

-: ते दिवस :-

दप्तराची जागा,
जबाबदाऱ्यांनी घेतली।
खेळण्याची जागा,
कामाने घेतली।।१।।

विद्या मंदिराची जागा,
चार भिंतींनी घेतली।
हसऱ्या चेहऱ्याची जागा,
काळजीत त्रस्त चेहऱ्याने घेतली।।२।।

मैत्रीची जागा,
आता गुणांनी घेतली।
बुद्धिमत्ता आता,
पैशांमध्ये तोलली।।३।।

स्वप्नातील पृथ्वीला जणू,
अस्तित्वातील सूर्याने ग्रहण लावले।
वहीच्या शेवटच्या पानावरील स्वप्न,
शाळेच्या वहीतच डांबून राहीले।।४।।

हातावरच्या छडीची जागा,
पाठीवरच्या थापेने घेतली।
मैत्री या शब्दाची जागा,
परिवार या शब्दाने घेतली॥
परिवार या शब्दाने घेतली॥५॥

०००

:: २१ ::

—: मावशी :-

तुझ्या पोटी जन्मलो नाही,
तरीसुद्धा आईचे रूप तू।
माझ्या या यशोगाथेत,
प्रथम शाबासकीची थाप तू॥१॥

तुझे नाव कानी पडताच,
माझा एकटेपणा दूर होतो।
तुझ्यासोबत असताना मी,
आयुष्यात सुखाचे दिवस जोडतो॥२॥

कितीही संकटे येऊ दे,
वा आयुष्यात लाट दुःखाची।
सगळ्यांनी साथ सोडली जरी,
तू नेहमी उभी पाठीशी॥३॥

बालपणात माझ्या मला,
घास तू पहिला भरविला।
यश गाठण्याचा मला,
तू मार्ग दाखविला॥४॥

काय हाक मारू तुला,
मावशी की दुसरी आई।
सगळे तर नाते तू साकारते,
असो आजी वा असो ताई॥
असो आजी वा असो ताई॥५॥

०००

:: २२ ::

-: मैत्री :-

न जातीचे न धर्माचे,
बंधन कुठलेच नाही।
प्रेमाच्या या सागरात,
स्वार्थ कुठलाच नाही॥१॥

आनंदाच्या क्षणात त्यांची साथ मात्र,
अडचणींमध्ये खंबीरपणे उभे।
माझ्यावर कितीही संकटे येऊ द्या,
त्यांच्या मैत्रीचा हात नेहमी पुढे॥२॥

मित्राची ती परिभाषा,
कविराज सांगून गेले।
छत्रपतींच्या मैत्रीसाठी,
प्राण अर्पण केले॥३॥

घरापासून दूर असताना,
परिवाराची माया दिली।
उज्वल भविष्याच्या मार्गासाठी,
नेहमी माझी साथ दिली॥४॥

एका अनोळखी व्यक्तीमध्ये,
जिवलग मित्र भेटला।
आयुष्याच्या पुस्तकावर,
सुंदर धडा रेखाटला।।
सुंदर धडा रेखाटला।।५।।

०००

:: २३ ::

॥ भाऊ ॥

नात्याने भाऊ असला जरी,
पहिला मित्र तो माझा।
आयुष्याच्या युद्धभूमीतील,
तो आहे शस्त्र माझा।।१।।

माझ्या प्रत्येक अडचणीवर,
उपाय तो आहे।
आई-वडिलांची पण भूमिका साकारणारा,
असा संपूर्ण परिवार तो आहे।।२।।

यशाच्या वाटेवर चालायला,
त्याने बोट धरून शिकवले।
अपयशाच्या प्रत्येक प्रश्नावर त्याने,
हिम्मत देणारे उत्तर दिले।।३।।

डोळ्यातील येणारे अश्रू,
त्याच्या कुशीतच जाऊन थांबतात।
त्याच्या विचारांनीच मात्र,
दुःख लांब पळत सुटतात।।४।।

स्वतःच्या इच्छा पदरी घालून,
मला नेहमी सुखी ठेवणारा।
माझ्या आनंदाकरिता,
जगाला सामोरे जाणारा॥
होय तो माझा भाऊ॥
कीर्ती त्याची किती गाऊ,
थोरवी त्याची किती गाऊ॥५॥

०००

::२४ ::

-: ताई :-

तुझा विचार करताच,
सगळे अडथळे दुरावतात।
आपलं अतूट नातं दर्शवायला,
सगळे शब्द कमी पडतात॥१॥

माझी पहिली मैत्रीण तू,
यशाची वाट दाखवणारी पण तू।
माझे दुःख, एकटेपणा दूर करणारी,
मला आईची सावली देणारी पण तू॥२॥

एका दोऱ्याने फक्त नाही तर,
देवाने आपले नाते जोडले।
आई-वडिलांनंतर मी माझे,
तुझ्या रूपात घरपण पाहिले॥३॥

लहानपणी खेळलेले खेळ,
आताही मला आठवतात।
तुझ्या मायेच्या आठवणी मुळे,
आताही डोळे पाणवतात॥४॥

जगातील सगळ्या नात्यांचे प्रेम,
देवाने एका स्वरूपात दिले।
भूवरचे ते स्वर्ग दर्शन,
ताईच्या प्रेमात लाभले॥
ताईच्या प्रेमात लाभले॥५॥

०००

::२५ ::

-: मित्र :-

जेव्हा या जगामध्ये,
सगळ्यांनी माझा हात सोडला।
तेव्हा तो एकटाच होता,
जो माझ्यासाठी भिडला॥१॥

तुमच्या यशाच्या रस्त्यावर,
पाय तो नाही ओढत।
सुखात तर नेहमीच मात्र,
दुःखात पण साथ नाही सोडत॥२॥

आयुष्यात माझ्या कधी पण,
येऊ दे चढ-उतार।
माझी मदत करायला तो,
खंबीरपणे तयार॥३॥

शंभूराजांना पण होती,
कवी कलश यांची साथ।
या अतूट बंधूत्वामुळे,
केली मुघलांवर मात॥४॥

जीव शब्द पडतो कमी,
दर्शवायला आपला संबंध।
असाच जगभर पसरत राहो,
आपल्या मैत्रीचा गंध॥
आपल्या मैत्रीचा गंध॥५॥

०००

::२६ ::

॥ मुलगा॥

तो पाळण्यात असतानाच,
बघितले जातात भविष्याचे स्वप्न।
खूप जबाबदारीचे डोंगर असतात,
स्वतः एक मुलगा असणं॥१॥

लहान बाळ असतानाच त्याला,
करावा लागतो कष्टाचा आदर।
वय कमी असून सुद्धा,
चढावे लागते जबाबदारीचे शिखर॥२॥

शर्यतीच्या या खेळात,
नशिबाची असो वा नसो साथ।
कष्ट उपसूनी जिद्दीने,
पराभवावर करतो मात॥३॥

कागदाची किंमत त्याला,
खूप कमी वयातच समजते।
काटकसरीने नकळत त्याच्या,
कागदाने त्याचे गुल्लक भरते॥४॥

थोडा मोठा होऊनी त्याला,
नवरा ही पदवी भेटते।
कष्टाचे शिखर अजून खूप दूर आहे,
हे तेव्हा त्याला समजते॥५॥

इच्छा मारुनी स्वतःच्या,
स्वतःच आयुष्य विसरून जातो।
तुझी इच्छा सांग रे बाळा असं म्हणतो,
कारण तेव्हा तो बाप असतो॥६॥

रात्री झोप येत नाही,
असतो कर्जाचा विचार।
मुलांच्या उज्वल भविष्यासाठी,
करावे लागतात कष्ट अपार॥७॥

वृद्धपणीही त्याच्या त्याला, कायम
कष्ट करण्याचीच ओढ।
कारण मिळावे आपल्या परिवाराला,
सुखाचे दोन घास गोड,
सुखाचे दोन घास गोड॥८॥

०००

::२७ ::

-: जीवन प्रवास:-

स्वतःचं घर बनवण्याकरिता,
कधी बालपण निघून जातं।
परिवाराचं सुख बघण्याकरिता,
कधी स्वतःच आयुष्य हरवतं॥
हे त्याला कळत नाही॥१॥

शाळेच्या शर्यतीत धावताना,
कधी जीवनाच्या शर्यतीत पाय पडतो।
स्वतःच्या इच्छांच्या समोरे,
कधी जबाबदाऱ्यांचा डोंगर उभा राहतो॥
हे त्याला कळत नाही॥२॥

आईच्या कुशीतील झोपेची जागा,
कधी भविष्यांच्या विचाराने घेतली।
वडिलांसोबतच्या गमतीची जागा,
कधी कामाच्या दगदगीने घेतली॥
हे त्याला कळत नाही॥३॥

लहानपणात डोळे पुसणारे हात,
आता अश्रू आल्यावर स्वतःचे का झाले।
अडचणीत पडताच मिळणारे हात,
आता ठेच लागल्यावर कुठे हरवले॥
हे त्याला कळत नाही॥४॥

मुलगा बाप आजोबा या प्रवासात,
स्वतःचे स्वप्न बघत नाही।
डोळे उघडल्यापासून मिटल्यापर्यंत,
त्याला आरशातही स्वतः दिसत नाही॥५॥

०००

::२८ ::

—: घर :-

दोन शब्दांचा मी मात्र,
ऐकताच मनी सुखाची सर।
प्रत्येकाला आसरा देणारे,
मी तुमचे आपुलकीचे घर॥१॥

चार भिंती उभारूनी,
लाविले वरी एक छप्पर।
दार व खिडक्या मिळूनी,
उभे आपले सुंदर घर॥२॥

कुणासाठी घर मी, कुणासाठी घराटं,
कुणासाठी गुफा व कुणासाठी गोठा।
आपुलकीच्या आश्रयाचे काम माझे,
प्रत्येक व्यक्तीच्या आठवणींचा साठा॥३॥

बालपणापासून मोठे होईपर्यंत,
त्याच आश्रयात राहिलो।
सुख असो वा दुःख मी,
त्याच्या मायेत अनुभवलो॥४॥

जीव माझ्यात नाही पण,
माझ्या सद्नात आपुलकी।
मी नुसतं एक घर नाही,
जणू मी मायेची पालखी॥
जणू मी मायेची पालखी॥५॥

०००

::२९ ::-

: पाठीराखा :-

संकटकाळी ढाल माझी,
वेळ पडल्यास शस्त्र॥
देवाच्या कृपेने भेटलाय मला,
एक तो जिवलग मित्र॥१॥

अंगी ताकद नाही,
तरी लढायला तो उभा।
शोधूनही नाही भेटला,
भूतलावर वा नभा॥२॥

स्वतः उपाशी राहुनी,
मला उपाशी ठेवील कैसे।
उधारीवर माझं पोट भरेल,
नसतील जेव्हा पैसे॥३॥

उंच यशाच्या शिखराचा,
खंबीर ती माझा नीव।
दुसरा कोणी नसूनही तो,
माझा सखा, माझा जीव॥४॥

दुःखात मला बघताच,
त्याचे डोळे पानावतात।
प्रत्येक क्षणी बघताच आम्हाला,
राम लक्ष्मणच आठवितात॥५॥

मित्र बनूनी माझा तू,
माझ्या जगण्याला श्वास दिला।
वाळवंटरूपी आयुष्यात माझ्या,
पाऊस रूपी प्राण दिला॥६॥

मित्र म्हणू तुला,
का म्हणू माझा सखा।
जिवलग माझा मित्र तू,
माझा पाठीराखा॥
माझा पाठीराखा॥७॥

०००

::३० ::

॥ स्त्री॥

जन्म घेताच मला,
नजरा अनेक भेटल्या।
लक्ष्मी मानले कुणी तर,
कुणी ओझेच म्हणाल्या॥१॥

खेळ भांडे खेळता खेळता,
भांड्यांसोबत मैत्री होते।
लहानपणातच इच्छांवर मी,
आवर घालायला शिकते॥२॥

मायेचे ते घरपण मी,
जे शिक्षणाकरिता सोडले।
नंतर आई-वडिलांना सुद्धा मी,
एका पाहुण्याच्या रूपात भेटले॥३॥

स्वप्नांवरती दगड ठेवणे,
हे जबाबदारी मला शिकविते।
माझे संपूर्ण दुःख मी,
परिवाराच्या आनंदात विसरते॥४॥

होते जे आयुष्य माझे,
 ते माझ्यासाठी कधीच नव्हते।
 मुलगी बायको आई आजी,
 मी प्रत्येक वयात झिजते।
 तरीसुद्धा नेहमी आनंदी राहते॥
 तरीसुद्धा नेहमी हसत राहते॥५॥

०००

:: ३१ ::

-: स्वातंत्र्य :-

ऐशो आरामाचे जीवन,
 व पाहिजे प्रत्येकी स्वातंत्र्य।
 स्वप्नपूर्तीच्या कष्टासाठी,
 तयार नाही ते मात्र॥१॥

स्वातंत्र्य हा प्रत्येकाचा,
 आहे हक्क जीवनाचा।
 बंदिस्त तर कोणीच नसतं,
 मार्ग वेगळा प्रत्येकाचा॥२॥

स्वातंत्र्याची आस मात्र,
 प्रत्येकालाच हवी वाटते।
 जबाबदारीचे चटके मात्र,
 कुणालाच नकोसे वाटते॥३॥

कष्टांपासून तर प्रत्येकाला,
 स्वातंत्र्य हवेसे वाटते।
 ध्येयपूर्तीच्या रस्त्याची,
 तिथेच वाट चुकते॥४॥

स्वप्न मोठे असले तर,
 स्वातंत्र्य आड येत नाही।
 पिंजऱ्यात बंदिस्त असूनही पक्षी,
 भरारी घेणे विसरत नाही।।
 भरारी घेणे विसरत नाही।।५।।

०००

:: ३२ ::

—: मराठी :-

कवी,लेखक, गायक यांचे,
 आहे माझ्यावर उपकार।
 त्यांच्या मनातील भावनांना,
 मी देते एक आकार।।१।।

गोडबोली, मातृभाषेचा,
 मी यांचा एक प्रकार।
 सुंदर सुरेख शब्दांमध्ये,
 होतात वाक्य साकार।।२।।

गीत असो वा पोवाडा,
 मी वाक्य स्वरूपात दिसले।
 मनातील भावना आपल्या,
 दुसऱ्यांच्या मनात रुजविले।।३।।

माझ्या या गाभाऱ्यात मी,
 शब्द अपार साठविले।
 भगव्या रंगाच्या झेंड्याने,
 माझे अस्तित्व फडकविले।।४।।

एकमेकांशी वार्ता करणारी,
मी महत्त्वपूर्ण दिशा।
मी दुसरी कोणी नसून,
आपली मराठी भाषा।।
आपली मराठी भाषा।।५।।

०००

:: ३३ ::

-: त्याग :-

भविष्याच्या प्रगतीचे,
बरेच स्वप्न पाहिले।
मात्र भविष्य घडविण्यात,
आयुष्य जगायचे राहिले।।१।।

शिक्षणासाठी मी माझ्या,
घराचं घरपण त्यागले।
आई वडिलांची माया ही,
अश्रूंमध्येच राहिले।।२।।

जे काही आलं आता मी,
विन तक्रार खाऊन घेतो।
प्रत्येक घासात माझ्या मी,
घराचं जेवण आठवितो।।३।।

घरापासून दूर राहताच,
कुठे शोधावी ती तूप पोळी।
कुठे शोधावे ते संस्कार,
मायेच्या आपुलकीच्या ओळी।।४।।

थंडी वाजते आता मला,
कोण बरे देणार अंथरून।
आई प्रत्येक क्षणी आठविते,
मात्र घेतो मी स्वतः पांघरून॥५॥

रडत असताना बघताच मला,
कोण माझे डोळे पुसणार।
कोण मी खुश असताना,
मनात खुदकन हसणार॥६॥

घरापासून माझ्या मला,
नाईलाजास्तव राहावे लागेल दूर।
भविष्य साकार करण्यासाठी,
त्याग करावे लागतील भरपूर॥
त्याग करावे लागतील भरपूर॥७॥

०००

:: ३४ ::

—: मी :—

स्वप्न माझे होते जे,
कल्पनेतच राहिले।
जबाबदारीच्या अंथरुणात मी,
स्वप्न स्वप्नातच पाहिले॥१॥

जीवनात मी माझ्या,
खूप चढ उतार पाहिले।
छंद माझे होते जे,
जोपासायचे राहिले॥२॥

यशोशिखर गाठण्यासाठी,
सुख संपदा त्यागले।
स्वतःचं घर उभारण्यासाठी,
मायेचे वनवास अनुभविले॥३॥

घरापासून दूर राहताच,
आत्मनिर्भर झालो।
मनमोकळा असणारा मी,
काटकसर शिकलो॥४॥

हातात नेहमी अडकलेली,
 कष्टाची ती शृंग्रला।
 दुसरा कोणी नाही मी,
 मी एक आत्मनिर्भर मुलगा॥
 मी एक आत्मनिर्भर मुलगा॥५॥

०००

:: ३५ ::

-: कलियुग :-

आयुष्याच्या प्रत्येक पाऊलावर,
 मानवी स्वार्थाचा रंग पाहिला ।
 शिव विचारांचा भंग पाहिला,
 लोकांमध्ये औरंग पाहिला॥१॥

परस्त्रीचा आदर करणारा,
 तो राजा कुठे हरवला।
 पुस्तकांच्या पानांनी सांगितलं की,
 तो विचारांसोबत इतिहासातच राहिला॥२॥

मैत्रीची जागा आता,
 स्वार्थाने घेतली।
 आई-वडिलांच्या प्रेमाला,
 वृद्धाश्रमाची जागा भेटली॥३॥

यशाची ओढ प्रत्येकाला,
 मात्र अपयशाची तयारी नाही।
 आयुष्याची शर्यत प्रत्येकाला जिंकायची,
 मात्र जिंकण्याची जिद्द दिसत नाही॥४॥

कलियुगात जगताना,
 आपला इतिहास विसरू नका।
 आपल्या संस्कार व संस्कृतीची,
 साथ मात्र सोडू नका॥
 साथ मात्र सोडू नका॥५॥

०००

:: ३६ ::

-: आयुष्य :-

या तुझ्या जीवनी तू
 व्यसने सगळी तोड,
 सुखी तुझ्या अंगावरती
 तू निरोगी चादर ओढ॥१॥

जीवनात येणार मजा
 बघ जोपासूनी छंद,
 यशोशिखर गाढूनी गवसेल
 जीवनाचा खरा आनंद॥२॥

दुःखाने जरी खचवले
 राहू दे कायम मान ताठ,
 यशाचे पुस्तक वाचण्यास मित्रा
 गिरवावा लागेल अपयशाचा पाठ॥३॥

आयुष्य हे फार छोटे
 शत्रूशी ही कर तू यारी,
 निराशा आयुष्यातील सारून
 तू परत उठण्याची कर तयारी॥४॥

भिन्न विभिन्न लोकांमध्ये
तू नाती स्वतःची जोपास,
कारण प्रदूषित जीवनात असतो
परिवार रुपी शुद्ध श्वास॥५॥

तोंडावर सर्व चांगलेच बोलतात
हाच आहे मानवाचा नियम,
तू एवढे चांगले कर्म कर की
तुझे कौतुकच होईल कायम॥६॥

येणार तो दिवस जेव्हा
तू नसणार या जगी,
इतका मोठा हो जगी की
कायम राहणार सर्वांच्या मनी॥७॥

०००

:: ३७ ::-

: कटू पण सत्य :-

एका शवाला मी,
हळूच विचारले।
की मरणाच्या आधी तू,
काय बरे पाहिले॥१॥

त्याने दिलेल्या उत्तरांमुळे,
मी भारावुन गेलो।
आयुष्याच्या पुस्तकातील,
नवीन धडा शिकलो॥२॥

की जगताना हसत जगणे,
एवढे सोपे नाही।
अडचणींवर मात करणे,
एवढे सोपे नाही॥३॥

जीवनाचा कालावधी,
हा खूप लवकर संपतो।
परिवाराच्या जबाबदारीमुळे,
मनुष्य स्वतःचे जीवन विसरतो॥४॥

माझ्यातला मी शोधणे,
खूप अवघड आहे।
शत्रु मैत्रीचा फरक समजणे,
खूप अवघड आहे॥५॥

जीवनाच्या शिकवण्या,
कुठल्याही पुस्तकात नाही।
अहंकारापेक्षा मोठा शत्रू,
या संपूर्ण जगात नाही॥६॥

संघर्षा विना जीवनात,
कुठलाच मार्ग नाही।
अपयशाविना यशाचा,
खरा आनंद नाही॥७॥

स्वप्नातली स्वप्ने पूर्ण करण्यात,
झोप मात्र उडून जाते।
परिवाराची जबाबदारी आल्यावरती,
स्वप्नांची वाट बदलून जाते॥८॥

जर एखादा व्यक्ती दुसऱ्यासाठी,
कणभर सुद्धा काही करतो।
तो मात्र त्याच्या मागे,
स्वतःचा स्वार्थ नक्कीच बघतो॥
असे शवाने कथिले
कधीही कुणी ना जाणिले॥९॥

:: ३८ ::

-: असा सतत प्रश्न पडतो :-

प्रश्न कोणाला विचारू,
उत्तर देणारा कोणी आहे का ?
भविष्याची वाट चुकली तर,
वाट दाखवणारा कोणी आहे का ?
असा सतत प्रश्न पडतो॥१॥

स्वतःच्या स्वार्थापायी,
दुसऱ्यांचे मन दुखवले नाही ना ?
स्वतःचे पोट भरायला,
कोणाला उपाशी मारलं नाही ना ?
असा सतत प्रश्न पडतो॥२॥

माझ्या प्रत्येक सुखात,
कोणाचे दुःख गोवले नाही ना ?
माझ्या प्रत्येक पाऊलावर,
कोणाचे मन दुखवत तर नाही ना ?
असा सतत प्रश्न पडतो॥३॥

घरापासून लांब आल्यावर,
तो आपल्याला परत बोलणार ना ?
कुठलेही नाते तुटल्यावर,

परत पहिल्यासारखे जुळतील ना ?
असा सतत प्रश्न पडतो॥४॥

शिवकालीन विचारांचा डोंगर,
आता परत उभा राहणार का ?
थोर विचारांचे आदर्श,
मूर्ती बाहेर येणार का ?
असा सतत प्रश्न पडतो॥
असा सतत प्रश्न पडतो॥५॥

०००

:: ३९ ::

-: जीवनाची वास्तविकता :-

जीवनाच्या शर्यतीमध्ये,
प्रत्येक पाऊलावर कष्ट आहे।
एकाही चुकीच्या पावलामुळे,
जीवनाचा संघर्ष मोठा आहे॥१॥

जीवनाच्या प्रत्येक पाऊलावर,
अपयशाची पायरी असणार।
मात्र तेव्हा खंबीर उभे राहिल्याने,
नक्की यशाचे शिखर गाठणार॥२॥

कष्टाशिवाय कुठली पण,
गोष्ट सहज मिळत नाही।
कष्टाविना तर आजवर,
कधीच इतिहास घडत नाही॥३॥

वयानुसार प्रत्येक वेळेस,
गरजा बदलत राहतात।
बालपणी पोट भरायला तर,
मोठे झाल्यावर पोटासाठी झिजतात॥४॥

ज्ञानरूपी वस्त्राची,
कष्ट सोनेरी किनार आहे।
मनी जिद्द पेटवूनच,
यश चाखता येणार आहे।।
यश चाखता येणार आहे।।५।।

०००

:: ४० ::

-: होय तो मीच :-

रडता रडता हसणे मी,
स्वतःहून शिकून गेलो।।
प्रत्येक वेळेस हरणारा मी,
शेवटी जग जिंकून गेलो।।१।।

आयुष्य प्रत्येकाचं कठीणच,
मात्र वाट माझी मीच शोधली।।
यश रूपी पुस्तकांमध्ये,
अनुभवाची पाने लिहिली।।२।।

वेळ येते प्रत्येकाची,
जिद्द मी सोडली नाही।।
अपयश येतील खूप,
मात्र ध्येय माझे तोडले नाही।।३।।

वाटेवरती माझ्या मी,
त्याग बरेच अनुभविले।।
म्हणूनच ध्येय माझे होते जे,
यशस्वीरित्या गाठले।।४।।

सकाळी डोळे उघडताच,
 स्वप्न जे होते तुटले।।
 जिद्दीमुळे माझ्या मला,
 आज प्रत्यक्षात भेटले।।
 आज प्रत्यक्षात भेटले।।५।।

०००

:: ४१ ::

॥ जीवन॥

रोज सकाळी उठल्यावर,
 मला काही नवेसे वाटते।
 तरी हे जीवन हवेसे वाटते।।१।।

कामाची दगदग आणि
 पैशांचा माज नकोसे वाटते।
 तरी हे जीवन हवेसे वाटते।।२।।

निसर्ग असूनही मन,
 यंत्रातील आकाशात रुजलेले वाटतय।
 तरी हे जीवन हवेसे वाटते।।३।।

आपल्या मित्रांची व परिवाराशी,
 दुरावे नकोसे वाटते।
 तरी हे जीवन हवेसे वाटते।।४।।

या विश्वात गरिबी, धर्मवाद,
 जातिवाद नकोसे वाटते।
 तरी हे जीवन हवेसे वाटते।।५।।

आपले संपूर्ण स्वप्न,
बुडालेले वाटते।
तरी हे जीवन हवेसे वाटते॥६॥

आपल्या जवळ आधार द्यायला आई,
वडिलांची साथ असते।
जीवन समर्पित करणाऱ्या,
परिवाराची ओढ वाटते।
म्हणूनच तर हे जीवन हवेसे वाटते॥
म्हणूनच तर हे जीवन हवेसे वाटते॥७॥

०००

:: ४२ ::

-: खरे महत्त्व :-

जबाबदाऱ्यांना माझ्या मी,
जेव्हा स्वप्न म्हणून पाहणार।
वाटेत येणारे अडथळेच मला,
यशाचा उज्ज्वल मार्ग दाखवणार॥१॥

जाती-धर्माच्या ओसाड जमिनीवर,
बंधू भावाचा वर्षाव करूया।
सर्वधर्मसमभावाच्या सिंचनाने,
यशस्वी उज्ज्वल आयुष्याची लागवड करूया॥२॥

वडिलांच्या यशोशिखराचा,
जेव्हा पाया मी पाहणार।
प्रत्येक अडथळ्यांना सामोरे जाण्याचा,
हिम्मतीचा डोंगर उभा राहणार॥३॥

मूर्त्यांमध्ये नसून जेव्हा,
माणसांमध्ये देव पाहणार।
तेव्हाच माणुसकी या शब्दाला,
त्याचा खरा अर्थ लाभणार॥४॥

स्त्रियांकडे बघायचा दृष्टिकोन,
जेव्हा महाराजांसारखा होणार।
त्या क्षणाला शिवजयंतीचे,
खरे महत्त्व समजणार॥
खरे महत्त्व समजणार॥५॥

०००

:: ४३ ::

-: जग :-

आयुष्य हे छोटे का आहे,
हे आता मला समजले।
स्वप्न सत्यात उतरविण्यास,
आयुष्य अवघे उमगले॥१॥

मनाविरुद्ध गोष्टी पण घडतात,
हे स्वतः जगानेच दाखविले।
स्वतःचं घर उभारण्यास ,
घराचे घरपण त्यागावे लागले।
हे आता मला समजाले॥२॥

का स्वप्नातील जीवन नाकारून,
स्वीकाराव्या लागतात अस्तित्वाच्या वाटचाली।
का अपयश असतं,
सदैव यशाची सावली।
हे आता मला समजले॥३॥

माझ्या झोपेची जागा,
विचारांनी का घेतली।
माझ्या बालपणाची जागा,
जबाबदाऱ्यांनी का घेतली।
हे आता मला समजले॥४॥

आळस, पराभव हे मात्र आता,
 शब्दच का बनवून राहिले।
 जिद्दीच्या भरारीने नभ मी तेजाळले,
 कारण हे संपूर्ण जग मी।
 माझ्या वडिलांच्या दृष्टीने पाहिले।।
 माझ्या वडिलांच्या दृष्टीने पाहिले।।५।।

०००

:: ४४ ::

-: ध्येयप्राप्ती :-

सूर्य मावळताच ढगाआड,
 लक्षात माझ्या आले।
 की ध्येयप्राप्तीसाठी,
 नेमके काय करायचे राहिले।।१।।

गफलत तिथेच झाली,
 ध्येयास सहज समजले।
 अति आत्मविश्वासाने कधी कोणी,
 ध्येय नाही गाठले।।२।।

आत्मविश्वासच असतो
 ध्येयाची पहिली पायरी।
 यशा सोबत मात्र ठेवावी लागते,
 अपयशाची सुद्धा तयारी।।३।।

यशाच्या वाटचालीसाठी,
 मार्ग बरेच दिसतात।
 कितीतरी मशाली मात्र,
 जिद्द नसल्यामुळेच विझतात।।४।।

जिद्द असल्यानेच फिनिक्स राखेतूनही
 उंच भरारी मारणार।
 नाहीतर पंख असले तरीसुद्धा,
 विचारांच्या घरट्यामध्येच राहणार॥
 विचारांच्या घरट्यामध्येच राहणार॥५॥

०००

:: ४५ ::

॥ वास्तविकता॥

बालपणातच माझ्या मला,
 जग हे समजले।
 वय हे मात्र शब्दच,
 हे तेव्हा ध्यानी आले॥१॥

बुद्धीची क्षमता,
 परीक्षेच्या मापाने तोलते।
 आणि व्यक्तीची ओळख,
 पदाने होते।
 हे मला समजले॥२॥

अन्नाची गरज,
 प्रत्येक व्यक्तीला असते।
 तरीसुद्धा अन्नदात्याला,
 कायमच उणीव असते।
 हे मला समजले॥३॥

परीक्षेतील गुण बघून,
 गुणवत्ता ठरवली जाते।
 पैशांच्या मदतीने,
 पदवी सुद्धा घेता येते।
 हे मला समजले॥४॥

माणसांच्या विचारांची नव्हे,
तर कागदांची किंमत होते।
कायद्यांची किंमत सुद्धा,
कागदानेच ठरविल्या जाते।
हे मला समजलं॥५॥

०००

:: ४६ ::

-: सुखाची परिभाषा :-

भुकेलेल्या व्यक्तीला,
जेवण मिळाल्यावर कळते।
शेतकऱ्याच्या ओसाड जमिनीवरती,
पाऊस आल्यावर कळते॥१॥

रानात हरवलेल्या वासराला,
गायरूपी आई बघून कळते।
अपयशाच्या अंधारात,
यशाची वाट भेटल्यावर कळते॥२॥

जेव्हा मेहनती व्यक्तीला,
प्रयत्नांचे, यशस्वी फळ मिळते।
आयुष्याच्या वाटेत ठेच लागून पडताना,
जिद्द व हिमतीचा आधार कळतो॥३॥

जे रोगी व्यक्तीला,
निरोगी झाल्यावर समजते।
प्रश्नांच्या अडथळ्यात,
उत्तर प्राप्त झाल्यावर समजते॥४॥

सूर्योदयासोबत जेव्हा,
केलेल्या श्रमांमुळे आनंद लाभते।
तेव्हा सुखाची परिभाषा समजते,
तेव्हा सुखाची परिभाषा समजते॥५॥

०००

:: ४७ ::

॥ दृष्टिकोन॥

दगड मंदिरात जातो,
तेव्हा तो देव होतो।
मनुष्य मंदिरात जातो,
तेव्हा इच्छांचा डोंगर होतो॥१॥

शस्त्रांसोबत शास्त्र असेल,
तेव्हा स्वराज्य निर्माण होणार।
अपयशाच्या पावलानेच,
यशाचे शिखर चढणार॥२॥

जिद्द होती म्हणूनच,
संविधानाची पाने लिहिली।
जाती-धर्माच्या अंधारात,
बंधू भावाची मशाल दिली॥३॥

जगा विरुद्ध जाऊन,
भरवली स्त्रियांची शाळा।
भारताच्या प्रगतीचा,
मार्ग झाला मोकळा॥४॥

लेखणी तर सर्वाकडेच असते,
 उत्स्फूर्त लिहिता आले पाहिजे।
 जसे नखे तर प्रत्येकच बाघाला असतात,
 मात्र इतिहास घडवता आला पाहिजे।।
 मात्र इतिहास घडवतात आला पाहिजे।।५।।

०००

:: ४८ ::

-: चंद्रतारा :-

लखलखणारा गोळा मी,
 आहे चिमुकल्यांचा मामा।
 कथांमध्ये नेहमीच झळकतो,
 असो अमावस्या व पौर्णिमा।। १।।

वेगवेगळे मात्र रूप माझे,
 कधी नसतो तर कधी हसतो।
 अस्तित्वात मात्र मी एक गोळा,
 पण प्रत्येक प्रियकराच्या मनात बसतो।।२।।

मी तर चंद्र नाही मी एक,
 छोटा चिमुकला तारा।
 स्वर्गवासींच्या आठवणीने,
 अश्रू पुसणारा सहारा।।३।।

सूर्या एवढे तेज नाही,
 नाही चंद्रा एवढा प्रकाश।
 चंद्राच्या साथीला येऊनी,
 झगमगवीतो आकाश।।४।।

तारा व चंद्र आम्ही,
 तुम्ही डोळे मिटल्यावरी नसतो।
 घोरनिद्रेतले तुमचे स्वप्न,
 आम्ही वरून बघत असतो॥
 आम्ही वरून बघत असतो॥५॥

०००

:: ४९ ::

-: प्रवास :-

घर घर खेळण्याचा प्रवास,
 घर उभारण्यापर्यंत आला।
 खंबीरपणे स्वावलंबी होण्याचा,
 नवा प्रवास सुरू झाला॥१॥

शाळेतील मैदानाचे रूपांतर,
 जगाच्या मैदानात झाले।
 जिवलग मित्रांच्या टोळीचे,
 आठवणींमध्ये रूपांतर झाले॥२॥

न जातीचा ना धर्माचा,
 भेद कुठलाच नव्हता।
 न पैशांचा न जमिनीचा,
 वाद कुठलाच नव्हता॥३॥

हसत खेळत जगण्याचे,
 ते दिवस वेगळे होते।
 घड्याळ जरी असली तरी,
 त्यावर बस आकडे होते॥४॥

पाळण्यामध्ये निवांत उठून,
आता बरेच दिवस झाले।
खेळण्याचे दिवस सोडून आता,
कष्टाचे दिवस आले॥५॥

पडून परत उठलो जरी,
वाट एकच होती।
आता डगमगलो जरी तरी,
असते वाट चुकायची भीती॥६॥

जर दुसऱ्या पर्यायाचा विचार,
शिवरायांनी केला असता।
तर वीर स्वराज्याच्या निर्मितीचा,
इतिहास घडला नसता॥७॥

दुःख सगळे दूर करून,
संकटांवरती मात करूया।
ज्या प्रवासासाठी जन्म भेटला,
त्या प्रवासाचा इतिहास घडवूया॥
त्या प्रवासाचा इतिहास घडवूया॥८॥

०००

:: ५० ::

-: सायंकाळ :-

शांततेचे प्रतीक असते,
जेव्हा सूर्य मावळतो।
दिवसभराच्या मेहनतीचा,
कष्टकरींना अभिमान वाटतो॥१॥

हळूच वाहणाऱ्या वाऱ्यामुळे,
सळसळणारी पाने गीत गातात।
ढगात लपलेला चंद्र बघून,
आनंदाचे दीप प्रज्वलित होतात ॥२॥

सुंदर भगवा नभ तो,
पक्ष्यांच्या आवाजाने गुंजतो।
घरी परतणाऱ्या वासरास बघून,
त्या गाईला आनंद होतो॥३॥

संध्याकाळ होण्याची,
चकोर नेहमी वाट बघतो।
चंद्राच्या सुंदर आकृतीमध्ये,
स्वतःची भूक क्षमवितो॥४॥

संध्याकाळ झाल्यावरती,
 घराची वाट दिसते।
 सुंदर दिव्यांनी सजलेल्या घरांमुळे,
 पृथ्वीवर स्वर्गाची अनुभूती होते।।
 पृथ्वीवर स्वर्गाची अनुभूती होते।।५।।

०००

:: ५१ ::

॥ दिवाळी ॥

आनंदमय प्रकाशाचा,
 पहा सण तो आला।
 घराचे घरपण आणणारा,
 क्षण तो आला।।१।।

स्वयंपाक घराला प्राण देणारा,
 चविष्ट सण हा आहे।
 लखलखत्या दिव्यांनी घर उजळविणारा,
 तेजोमय सण हा आहे।।२।।

दूध उटणे यांनी,
 अभ्यंग स्नान करण्यात येतं।
 दिवे तोरण फुलांमुळे,
 घर नवरी सारख सजून उठतं।।३।।

पहिल्या दिवशी वसुबारसाने,
 दिवाळीला सुरुवात होते।
 नंतर धनाची पूजा करून,
 लक्ष्मी देवीचे स्वागत होते।।४।।

लक्ष्मीच्या पावलाने,
 सर्वत्र आनंद पसरतो।
 प्रत्येक वर्षाचा शेवट,
 हसत खेळत आनंदात होतो॥
 हसत खेळत आनंदात होतो॥५॥

०००

:: ५२ ::

-: शहीद :-

बालपणी माझ्या मला,
 खूप मोठे व्हायचे होते।
 गगनात फडकणाऱ्या तिरंग्यास ,
 यशाच्या उंचीवर बघायचे होते॥१॥

या देशाचा नागरिक मी,
 मला खूप अभिमान आहे।
 देशात शांतता व सुरक्षितता ठेवणे,
 हा माझा प्रथम धर्म आहे॥२॥

माझ्या या देशासाठी,
 मी धर्म माझा पाळला।
 देशाचा सैनिक बनताच मला,
 स्वर्गाचा रस्ता प्राप्त झाला॥३॥

घर असो कुठेही मात्र,
 मायेच घरपण सीमेवर।
 माझ्यावर अफाट प्रेम परिवाराचे,
 मात्र माझं प्रेम देशावर॥४॥

सण कुठलाही असो,
सैनिक एकदा साजरा करतो।
सगळ्यांचे डोळे पाणावून तो,
अनंतात विलीन होतो॥५॥

रात्र असो वा दिवस,
डोळ्यात माझ्या झोप नाही।
मला जोडलेल्या या नावाला,
तिरंग्या विना सुंदर पांघरूण नाही॥६॥

आनंदाचा तो क्षण आला,
जेव्हा देशाने मला हाक दिली।
या मातीचे उपकार फेडायला,
नेहमी आई-वडिलांनी साथ दिली॥७॥

माझे डोळे मिटताना मी,
तो लखलखणारा तिरंगा पाहिला।
मला हसताना तिरंग्यात झोपलेला बघून,
आई-वडिलांना अभिमान वाटला॥८॥

आई-वडिलांचे हे बलिदान,
व्यर्थ गेले नाही।
अभिमानाने उंचावली मान,
डोळे मात्र पाणावले नाही॥९॥

या माझ्या मातृभूमीसाठी,
मी माझे प्राण त्यागले।
सैनिक म्हणून जगलो मी तरी,
नाव शहीद म्हणून अमर राहीले॥
नाव शहीद म्हणून अमर राहीले॥१०॥

०००

:: ५३ ::

-: स्वप्न :-

ध्येय तुझे होते जे,
उघड्या डोळ्यांनी पाहिले।
साकारले का ते अजून,
की स्वप्न बनून राहिले॥१॥

मनाच्या गाभाऱ्यात साठविलेले,
प्रत्यक्षात जगून बघ।
कल्पनेत राहिलेले ते,
स्वप्न पूर्ण करून बघ॥२॥

अशक्य त्या गोष्टीचे,
स्वप्न अवश्य बघा।
शिवरायांच्या स्वराज्यासारखे,
प्रत्यक्षात उतरवून दाखवा॥३॥

शिवरायांच्या स्वप्नांची,
पूर्वी होती कथा।
स्वराज्य स्थापन करून,
झाली ती यशोगाथा॥४॥

यशापर्यंत पोहोचायला,
अपयशाचे दुखणं।
एका दिवशी नक्की होणार,
पूर्ण ते अनमोल स्वप्न॥
पूर्ण ते अनमोल स्वप्न॥५॥

०००

:: ५४ ::

-: यश :-

उठ मित्रा जागा हो,
बघ तो सूर्य मावळतो आहे।
तुझ्या आयुष्यातील महत्त्वाची,
वेळ निघून जात आहे॥१॥

यश मिळवायचे असल्यास,
कर अपयशा सोबत यारी।
कारण अपयश हीच तर आहे,
यशाची पहिली पायरी॥२॥

ही जात मोठी, हा धर्म मोठा,
आता तरी हे सगळे सोडा।
या सर्व मिळून भरूया,
भारतात यशोशिखराचा मेळा॥३॥

खूप कष्ट करूनही जर का,
आलाच अपयशाचा मेळ।
प्रयत्न मात्र सोडू नकोस,
कारण यश बघतोय तुझा खेळ॥४॥

म्हणूनच म्हणतोय मित्रा,
उठ आता तरी जागा हो
आळसाची ती चादर सोडा।
दूध रुपी या आयुष्यामध्ये,
कष्टाची चवदार भाकर मोड॥५॥

०००

:: ५५ ::

-: रात्र :-

सूर्य रजा घेऊन,
चंद्र चांदणी पुढे येते।
असो प्राचीन वा अर्वाचीन काळ,
मी नेहमीप्रमाणे येते॥१॥

दिवसभराच्या मेहनतीनंतर,
साथ माझी हवी।
अस्त होताच माझा,
वाट दिसते नवी॥२॥

सर्वच चराचरात,
हजेरी माझी लाभली।
गोरगरिबांना सावलीने,
साथ मी दिली॥३॥

मन अशांत भावनांना,
वाट माझी आहे।
मन शांत करताना,
साथ माझी आहे॥४॥

ना कुठल्या मी जातीची,
ना धर्म ना कुठलेच राष्ट्र।
स्वप्न यानात बसविणारी,
मी तुमची आपुलकीची रात्र॥
मी तुमची आपुलकीची रात्र॥५॥

०००

:: ५६ ::

-: तुझी साथ :-

दुःखात बघताच तुला,
डोळे माझे पानावले।
प्रेमात पडताच तुझ्या,
सुखाचे समुद्र उसळले॥१॥

या लखलखत्या उन्हात मी,
सावली तुझी जाहलो।
सुंदर रात्री दिसणारे स्वप्न,
खरोखर जगायला लागलो॥२॥

सातही जन्मात माझ्या मला,
तुझी साथ हवी।
चल करूया सोबत राहूनी,
आयुष्याची सुरुवात नवी॥३॥

नकळत केले बरेच पुण्य,
म्हणून लाभली तुझी देणगी।
तू माझ्यासाठी सर्वस्व जणू,
सीता-राम बसले हनुमानमनी॥४॥

आयुष्याच्या अथांग सागरात,
मैत्रीच्या शिंपल्यात अडकून होतो।
न समजता मी एक,
अनमोल मोती जपत होतो।
मी एक अनमोल मोती जपत होतो॥५॥

०००

:: ५७ ::

-: आज बोलतो :-

प्रेम हे विष होतं माझ्यासाठी,
नीलकंठ झालो मी तुझ्यासाठी।
मनातले विचार बदलले असं वाटतं,
आज तुझ्याशी बोलावसं वाटतं॥१॥

तू शब्द माझा मी वाक्य तुझा,
तू भविष्य माझा मी भविष्यकाळ तुझा।
तू कलम माझी मी शाई तुझी,
तू वासरू माझे मी गाय तुझी॥२॥

या माझ्या निरर्थक जगण्याला,
तू प्रेमाचा अर्थ दिला।
जगण्यासाठी श्वासरूपी,
माझ्या हाती हात दिला॥३॥

पहिल्या दिवशी बघताच तुला,
स्वप्न खूप बघितले।
दूर असणाऱ्या चंद्राला त्या,
जवळून निरखून पाहिले॥४॥

आहेस का तू तयार,
खायला संगती दूध भाकर।
चल सोबत पांघरूया,
आयुष्यभर प्रेमाची मुलायम चादर॥५॥

प्रेमाच्या या आयुष्यात,
मी पायरी लावली हाताने।
तू अशीच साथ देत रहा,
घर बनवू जोमाने॥६॥

फुलरूपी व्यक्ती तू,
मी झाड व्हायला तयार आहे।
जीव आहेस तू माझी,
मी तुझं जीवन व्हायला तयार आहे
मी तुझं जीवन व्हायला तयार आहे॥ ७॥

०००

:: ५८ ::

-: प्रेम :-

स्वप्न खरे होतात,
हे मला समजल।
मनातल्या भावना व्यक्त होतात,
हे पण मला समजलं॥१॥

सोबत घालवलेला वेळ,
काही क्षणांचा वाटतो।
तुझा हा सहवास मला,
नेहमी हवासा वाटतो॥२॥

दिवस रात्र आठवणीत तुझ्या,
स्वप्नातल्या गोष्टी पण तुझ्या।
पावसातल्या प्रत्येक थेंबाने,
होतो मला आभास तुझा॥३॥

सोबत नसताना तू माझ्या,
तुझ्या फोटो मध्येच जग पाहिले।
जणू कृष्ण मी, तुझ्याच प्रतिक्षेत,
बघताच तुला, मनाने राधा म्हणून स्वीकारले॥४॥

चंद्रताऱ्यांची उपमा ही,
गोष्टींमध्येच ऐकली होती।
नाही समजले केव्हा ह्या,
प्रेमळ मनाने तुला दिली॥५॥

पुढे दुःखांचे जे डोंगर येतील,
आता सोबत मिळूनी पार करूया।
स्वप्नात, गोष्टी ज्या पाहिल्या होत्या,
आता सोबत अस्तित्वात त्या पाहूया॥६॥

देवाला आराधताना नेहमी,
तुझी साथ मागितली।
तुझ्यासोबत सात जन्मांची,
सुखी वाट मागितली॥
सुखी वाट मागितली॥७॥

०००

:: ५९ ::

--: तू :-

विचार सदैव तुझे,
माझ्या मनी बसतात।
तुझ्याबद्दल बोलावे तितके,
शब्द कमी पडतात॥१॥

मनातल्या गाभाऱ्यातली,
जागा तुला दिली।
सुखदुःखाच्या या जीवनाची,
सात जन्माची गाठ दिली॥२॥

शर्यतीच्या या जीवनात,
खंबीर हात तुझा हवा।
स्वप्नांमध्ये तर रात्र जाते,
मला संपूर्ण दिवस तुझा हवा॥३॥

देवाजवळ डोळे मिटल्यावर,
तुझ्या नावात माझे नाव पाहिले।
तुझ्या स्वप्नपूर्ती करिता,
देवाजवळ नवस बोलले॥४॥

माझ्या प्रत्येक श्वासामध्ये,
मी तुझे मधुर नाव घेतो।
जणू प्रेमळ आयुष्याकरिता,
मी तुझेच नाव जपतो॥
मी तुझेच नाव जपतो॥५॥

०००

:: ६० ::

-: सहचारिणी:-

किती बोलावे तुझ्याबद्दल,
शब्द अपुरे आहे।
मला माझीच भेट घडवणारी,
व्यक्ती तू आहे॥१॥

तुझ्या अस्तित्वाने मला,
दुःख विसरायला भाग पाडले।
तुझ्या सहवासाने हे मन,
तुझ्या प्रेमात अडकले॥२॥

उठता बसता मी तुझ्या,
विचारांमध्ये गुंततो।
माझे स्वप्न पूर्ण केल्याबद्दल,
त्या देवाला मी आराधतो॥३॥

तुला बघताच मनाला,
प्रेमाची व्याख्या समजली।
स्वप्नातल्या व्यक्तीची,
भेट मला झाली॥४॥

आयुष्याच्या काळोख आकाशात तू,
प्रेमाचा चंद्ररूपी प्रकाश आहे।
माझ्या आयुष्याच्या वाटेचा,
तू सुखाचा प्रवास आहे॥
तू सुखाचा प्रवास आहे॥५॥

०००

:: ६१ ::

का हेच प्रेम आहे ?

तुझ्या आठवणीने मला,
स्वत्व विसरायला लावले।
डोकावले आरशात तर,
तुलाच हसताना पाहिले॥१॥
का हेच प्रेम आहे ?

तुझे विचार मनी येताच,
भान मला राहत नाही।
तुझ्या विचारात गुंतल्यावर,
तो गुंता सुटत नाही॥२॥
का हेच प्रेम आहे ?

स्वर्गाची ती परिभाषा,
तुझ्या सहवासाने समजते।
तुझ्या आठवणी चंद्राला बघत,
रोज माझी रात्र सरते॥३॥
का हेच प्रेम आहे ?

तुला बघताच पापण्या त्या,
बंद व्हायला विसरतात।
तुझ्या सहवासाने हृदयाचे ठोके,
वेग त्यांचा विसरतात॥४॥
का हेच प्रेम आहे ?

आयुष्याच्या प्रत्येक पाऊलावर,
मला सहवास तुझा हवा।
सात जन्मांच्या, सात फेऱ्यांमध्ये,
तुझा हात, हातात हवा।
का हेच प्रेम आहे ?
हो हेच प्रेम आहे॥५॥

०००